

תוכן העניינים

xi	הסכמה - הרב יעקב אריאל
xiii	מכתב ברכה - הרב יוסף צבי רימון
xvii	פתח דבר - הרב אברהם גיסר

1	א. הקדמה
5	ב. פתיחת שערים
5	1. שש טענות יסוד
7	2. תיאוקרטיה
9	3. המקורות
12	4. הקדמה מושגית
13	5. אמות המידה לבחינת אופיו של המשטר
15	6. מבנה החיבור

שער ראשון: מוסדות וסמכויות

19	א. מבוא
21	ב. משפט המלך
21	1. מצוות מינוי מלך
24	2. מינוי המלך והדחתו
24	3. מי כשר לכהן כמלך?
32	4. סמכויות המלך
47	5. נשיא
53	6. נספח: המלך - בחיר ה' או נבחר הציבור?

מדינה כהלכה

71	ג. דינא דמלכותא – דינא
72	1. מקור הכלל וטעמו
77	2. היקפו של העיקרון בענייני ממון
86	3. תוקפו של העיקרון בדין הפלילי
94	4. תוקפו של העיקרון בענייני ביטחון
95	5. משמעותו המשטרית של העיקרון
96	6. נספח: משפט המלך ודינא דמלכותא
99	ד. תקנות הקהל
99	1. מבוא
102	2. הבסיס המשפטי של הסמכות לתקן תקנות
112	3. הסכמת אדם חשוב
117	4. הליך החקיקה
119	5. פרשנות התקנות ושיפוט על פיהן
123	ה. מיזוג מקורות הסמכות השונים והיחס ביניהם
123	1. שיטת הרמב"ם
125	2. שיטת הרשב"א
127	ו. הכהונה
128	1. מינוי כהן גדול והדחתו
129	2. סמכויותיו השלטוניות
130	3. ההפרדה בין הממסד הכהני לממסד האזרחי
133	ז. הנביאים
133	1. תפקידי הנביא
134	2. אופייה החוץ-ממסדי של הנבואה
135	3. מעורבות הנביא בניהול המדינה
136	4. תפקידו הציבורי של הנביא
139	ח. מערכת המשפט הדתית
139	1. מבנה מערכת המשפט
141	2. תפקידי הסנהדרין
143	3. מינוי הדיינים
149	4. הסנהדרין כנציגת הציבור
153	5. נשיא הסנהדרין כמנהיג פוליטי
156	6. מעמדם של בתי הדין שלאחר ביטול הסנהדרין
158	7. שיפוט בערכאות אזרחיות

תוכן העניינים

ט. נספח: הרכנות.....	161
1. הוראת התורה.....	161
2. הסמכה ופסיקת הלכה.....	162
3. הפיקוח על שירותי הדת.....	164
י. מוסדות וסמכויות: סיכום.....	165
1. משפט המלך.....	165
2. דינא דמלכותא – דינא.....	169
3. תקנות הקהל.....	170
4. הכהונה.....	172
5. נבואה.....	172
6. מערכת המשפט.....	173
יא. מלוכה או דמוקרטיה?.....	177
1. הסתייגות גורפת ("דברה תורה כנגד יצר הרע").....	177
2. צמצום סמכות המלוכה בהתאם לרמתו של העם.....	179
3. המלוכה כמשטר המאפשר חיבור הכלל והפרט.....	180
4. מלוכה ארצית כעין מלכות שמיים.....	182
5. סיכום.....	182

שער שני: החוק

א. חוק אלוקי וחוק אנושי במדינה היהודית.....	187
1. חקיקה דתית.....	188
2. חקיקה אזרחית.....	190
3. החקיקה האנושית במדינה היהודית לתפיסתם של חכמי זמננו.....	193
ב. שלטון החוק.....	195
1. פקודה בלתי חוקית.....	196
2. הוראת שעה.....	197
3. חסינות שלטונית.....	198
ג. חוקה.....	201
1. תכליתה של החוקה.....	201
2. האם קיימים בדין התורה עקרונות חוקתיים?.....	203
3. הסדרה חוקתית של המבנה השלטוני.....	204
4. קביעת ערכיה של החברה.....	205

מדינה כהלכה

207	ד. שוויון זכויות.....
207	1. כהנים לוויים וישראלים.....
209	2. גברים ונשים.....
214	3. מעמד הגר.....
215	4. יהודים ונוכרים.....
216	5. שוויון בהליך המשפטי.....
217	6. שוויון בדין המלך ובתקנות הקהל.....
218	7. סיכום.....
221	ה. נספח: מדוע אין בהלכה דין פלילי יעיל?.....
222	1. הדין הפלילי של ההלכה ומשפט המלך.....
224	2. תכליתו של המשפט הפלילי ההלכתי.....
225	3. צדק בדין הפלילי.....
227	4. צדק דאונטולוגי בתחום הממוני.....
228	5. סיכום.....

שער שלישי: מדינה יהודית: הרצוי והמצוי

233	א. מבנה המשטר הרצוי.....
234	1. מוסדות השלטון.....
239	2. מוסדות המשטר היהודי לאור שלוש הרשויות המודרניות.....
242	3. מבנה המשטר המוצע.....
247	ב. מעמדה של מדינת ישראל ומוסדותיה.....
247	1. הרשות המבצעת: הממשלה.....
252	2. הרשות המחוקקת – הכנסת.....
262	3. הרשות השופטת: מערכת המשפט.....
267	4. סיכום.....

שער רביעי: תיאוקרטיה יהודית

273	א. מבוא.....
275	ב. משטר תיאוקרטי במקרא.....
275	1. מאפייני המשטרים בתנ"ך.....
277	2. בין מלכות אדם למלכות שמים.....

תוכן העניינים

ג. מאפיינים תיאוקרטיים מימי החשמונאים ועד ימי הראשונים ... 285	1. תקופת החשמונאים..... 285
2. לאחר החורבן 287	3. התיאוקרטיה הקהילתית בימי הביניים 288
ד. תיאוקרטיה במשנתם של הראשונים 291	1. גישתו של הרמב"ם 291
2. גישתו של רבנו ניסים 293	3. גישתו של אברבנאל 296
4. גישתו של רבנו תם 297	ה. תיאוקרטיה במשנתם של פוסקי זמננו 299
1. גישתם של הראי"ה קוק והרב שאול ישראלי 299	2. גישת "דעת תורה" 303
3. גישת הרב הרצוג 306	4. גישת הרב גורן 308
5. גישת הרב וולדינברג 309	ו. סיכום 313

שער חמישי: החירות האנושית

א. מבוא 317	ב. חירות האדם וריבונות העם 319
1. לפני מתן תורה: צו אלוקי 319	2. מתן תורה: ברית בהסכמה 320
3. לאחר קבלת התורה: חירות מוגבלת 322	ג. כפייה דתית 325
1. כפייה דתית ובחירה חופשית 326	2. היקף הפיקוח הדתי 328
3. התועלת שבכפייה הדתית לחוטא 333	4. התועלת שבכפייה הדתית לחברה 335
5. כפייה דתית כלפי יהודים שאינם שומרי מצוות 341	ד. פלורליזם וסובלנות 345
1. רובד המציאות: ה' אחד 346	

מדינה כהלכה

- 348.....2. רובד ההכרה: פלורליזם מוגבל
- 354.....3. רובד המעשה: הלכה אחת
- 357 .....ה. סיכום
- 359 .....ו. מיעוט שאינו יהודי במדינת היהודים
- 359.....1. מבוא
- 360.....2. היחס לנכרים
- 364.....3. גר תושב
- 366.....4. האומות הגדורות
- 367.....5. סיכום
- 371 .....נספח: הגדרות תיאוקרטיה במדעי המדינה